

Rada
Evropské unie

Brusel 20. ledna 2020
(OR. en)

5033/20

CFSP/PESC 5
COPS 3
CLIMA 3
DEVGEN 2
ENV 5
ONU 2
RELEX 3

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Předmět:	Závěry Rady o diplomatické činnosti v oblasti klimatu

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o diplomacii v oblasti klimatu ve znění přijatém na 3742. zasedání Rady dne 20. ledna 2020.

Závěry Rady o diplomatické činnosti v oblasti klimatu

1. Změna klimatu představuje ve všech zemích a regionech existenciální hrozbu pro lidstvo i biologickou rozmanitost a vyžaduje rychlou kolektivní reakci. Evropská unie se ujala vedoucí úlohy a přijala odpovědnost. V závěrech Evropské rady ze dne 12. prosince 2019 byl potvrzen cíl dosáhnout v souladu s cíli Pařížské dohody do roku 2050 klimaticky neutrální EU. I s ohledem na zvláštní zprávu Mezivládního panelu pro změnu klimatu (IPCC) o globálním oteplení o 1,5 °C představila Evropská komise svou Zelenou dohodu pro Evropu, která obsahuje návrhy na transformaci celé ekonomiky a strategii pro udržitelný růst a usiluje o to, aby byla spravedlivá i inkluzivní, a jejím cílem je zajistit prosperitu a současně chránit naši planetu. Vedoucí úloha EU založená na tom, že jde sama příkladem, má zásadní význam pro zvýšení celosvětových ambicí obecně.
2. Nejnovější vědecké důkazy, včetně zpráv Mezivládního panelu pro změnu klimatu (IPCC), ukazují, že celosvětové emise navzdory globálnímu úsilí nadále rostou. Obzvláště znepokojivé je zjištění, že Arktida se otepluje více než dvakrát rychleji, než je celosvětový průměr, což s sebou nese závažné globální důsledky. Další zdroj vážných obav představují nedávné zprávy o tom, že v oblasti Středozemního moře se intenzivně projevují dopady změny klimatu spočívající v poklesu množství srážek a nárůstu teplot, stejně jako skutečnost, že Baltské, Černé a Severní moře se oteplují nadprůměrně rychlým tempem. Zvětšuje se nesoulad mezi současnou úrovní globálních opatření a ambicí na jedné straně a dohodnutými cíli Pařížské dohody na straně druhé. Tento rozpor je reflektován hnutím vedeným mladými lidmi, které vyzývá k přijetí opatření odpovídajících současnému vědeckému stavu poznání. Rada zdůrazňuje, že rok 2020 bude z hlediska ambicí klíčovým. EU vyzývá všechny smluvní strany, aby aktualizovaly své vnitrostátně stanovené příspěvky v souladu s Pařížskou dohodou a zvýšily jejich jasnost, transparentnost a srozumitelnost a aby informovaly o dlouhodobých strategiích nízkoeemisního rozvoje v souladu s Pařížskou dohodou a se zohledněním nejvyšších možných ambicí v reakci na naléhavost řešení změny klimatu.

3. Posílení globální reakce na klimatickou krizi je proto otázkou mimořádné naléhavosti. Evropská unie je odhodlána pomoci zvýšit celosvětové ambice a k řešení klimatických výzev využije veškerých nástrojů, které má k dispozici. Je naléhavě nutné, aby se zvýšilo úsilí vyvíjené mimo EU. Prosincová Evropská rada vyzvala Komisi a vysokého představitele, aby diplomatické činnosti v oblasti klimatu věnovali zvláštní pozornost. Tato mezinárodní angažovanost bude vycházet z vysokých ambic Evropské unie ve všech relevantních odvětvích a v roce 2020 bude pro evropskou diplomatickou činnost klíčovou prioritou.
4. Pro úspěch při řešení změny klimatu má posílená a pokračující mezinárodní angažovanost zásadní význam. Nepostradatelným mnohostranným rámcem, kterým se řídí opatření v oblasti klimatu, nadále zůstává Pařížská dohoda. Výsledky 25. zasedání konference smluvních stran Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu (COP25) v Madridu však podtrhují naléhavou potřebu dalších opatření ze strany států, místních a regionálních orgánů, občanské společnosti a soukromého sektoru, včetně finančních institucí.
5. Evropská unie musí třetí země naléhavě vybízet, aby své úsilí zvýšily spolu s EU. Evropská unie posílí svou podporu příslušných smluvních stran při revizi a provádění vnitrostátně stanovených příspěvků, mimo jiné prostřednictvím partnerství v oblasti vnitrostátně stanovených příspěvků, a při koncipování ambiciózních dlouhodobých strategií, a to i před zasedáním COP26 v Glasgow, s cílem dosáhnout nejvyšších možných ambicí. Bude nadále partnerem konstruktivním, ale i asertivním. K tomu přispějí všechny naše nástroje vnější politiky, včetně udržitelných finančních nástrojů a obchodní politiky, s cílem prosazovat bezpečný a udržitelný rozvoj s nízkými emisemi skleníkových plynů a odolností vůči změně klimatu. Rada připomíná, že je třeba dosáhnout klimatické neutrality při zachování konkurenceschopnosti EU, mimo jiné vypracováním účinných opatření řešících únik uhlíku způsobem slučitelným s pravidly Světové obchodní organizace, a bere na vědomí záměr Komise navrhnout mechanismus kompenzačních opatření mezi státy v souvislosti s uhlíkem pro odvětví s vysokými emisemi uhlíku. Rada připomíná, že příležitosti k dialogu a spolupráci s partnerskými zeměmi v oblasti klimatu a životního prostředí poskytují rovněž dohody EU se třetími zeměmi a regiony. Zařízení ve třetích zemích musejí splňovat nejpřísnější mezinárodní environmentální a bezpečnostní normy.

6. Rada připomíná setrvalé odhodlání EU a jejích členských států zintenzivnit mobilizaci mezinárodních finančních prostředků na opatření v oblasti klimatu. To je součástí kolektivního cíle rozvinutých zemí, jímž je každoročně do roku 2020 a dále až do roku 2025 pro mitigační a adaptační účely v rozvojových zemích společně mobilizovat částku 100 miliard USD ze široké škály zdrojů, nástrojů a kanálů v rámci smysluplných mitigačních opatření a transparentnosti při jejich provádění, a Rada zdůrazňuje, že je zapotřebí účast širšího spektra přispěvatelů. Rada vítá iniciativy na vnitrostátní a mezinárodní úrovni týkající se udržitelného financování a klimatické neutrality, jako je nedávno vytvořená koalice ministrů financí pro opatření v oblasti klimatu a mezinárodní platforma pro udržitelné finance.

7. Mimo to Komise, vysoký představitel a členské státy posílí dvoustranné zapojení do opatření v oblasti klimatu s partnerskými zeměmi a regionálními organizacemi. Přednostně budeme spolupracovat s ekonomikami zemí G20 mimo EU, které jsou odpovědné za tři čtvrtiny celosvětových emisí skleníkových plynů, jakož i s nejzranitelnějšími zeměmi, které jsou změnou klimatu nejvíce postiženy, včetně nejméně rozvinutých zemí a malých ostrovních rozvojových států, při přizpůsobování se novým podmínkám v důsledku změny klimatu a posilování odolnosti vůči jejím negativním dopadům a při podpoře dosažení cílů udržitelného rozvoje. V této souvislosti bude EU nadále prosazovat, podporovat a chránit lidská práva, jakož i rovnost žen a mužů a posílení postavení žen.

8. Rada zdůrazňuje, že při spolupráci se třetími zeměmi je důležité uplatňovat individualizované přístupy a zároveň zohlednit nezbytnost spravedlivé a sociálně vyvážené transformace, která realizaci opatření v oblasti klimatu umožní. To znamená podporovat konkrétní opatření jiných stran na základě zevrubné analýzy toho, kde lze dosáhnout výsledků, a prokázáním environmentálních a ekonomických přínosů, jež by představovalo zastavení růstu teploty, a jeho celkové prospěšnosti. Akce v partnerských zemích v zájmu urychlení činnosti v oblasti klimatu prostřednictvím mitigačních i adaptačních opatření budou stejně jako v EU zahrnovat všechna hospodářská odvětví, což vyžaduje posílení stávajících dvoustranných dialogů i technické spolupráce. Členské státy, které v současnosti mají programy v oblasti klimatu a energetiky se zeměmi G20 mimo EU, se podělí o zkušenosti ohledně dvoustranné spolupráce s cílem zajistit soudržnou a účinnou diplomatickou činnost EU v oblasti klimatu, která by rovněž mohla zahrnout úsilí zaměřené na řešení problematiky odlesňování, prosazování integrovaného hospodaření s vodními zdroji a zachování biologické rozmanitosti. Stejně tak je třeba prozkoumat inovativní zapojení subjektů s rozhodovací pravomocí, občanské společnosti a podniků v úzké koordinaci se stávajícími rámci.

9. Dobrymi příležitostmi k posílení spojení a opatření v oblasti klimatu a životního prostředí v průběhu roku kritického pro mezinárodní jednání o klimatu, oceánech a biologické rozmanitosti jsou summit EU a Číny v Pekingu, setkání vedoucích představitelů v Lipsku, summit EU–Japonsko, summit EU a Africké unie, summit EU–Indie a další významné mezinárodní události v roce 2020, jako je například konference Organizace spojených národů o oceánech v Lisabonu či 15. konference smluvních stran Úmluvy OSN o biologické rozmanitosti v Kunmingu. Komise, vysoký představitel a členské státy budou rovněž klást větší důraz na podporu úsilí nejbližších sousedů EU – v zemích jižního sousedství, Východního partnerství a západního Balkánu, zejména v oblastech a odvětvích transformací nejvíce postižených.

10. Evropská unie si je intenzivně vědoma toho, že změna klimatu znásobuje hrozby pro mezinárodní stabilitu a bezpečnost a dotýká se zejména těch, kteří jsou nejvíce ohroženi a nejvíce zranitelní, že zesiluje environmentální tlaky a riziko katastrof, přispívá ke ztrátě zdrojů obživy a nutí obyvatelstvo k přesídlení. Vysoký představitel, Komise a členské státy budou v rámci naší strategické spolupráce s partnerskými zeměmi i nadále zohledňovat klimatické a environmentální faktory a rizika, a to i pokud jde o vodu, a pracovat na preventivních opatřeních, jako jsou systémy včasného varování. Rada nadále vybízí Radu bezpečnosti OSN a systém Spojených národů, aby zřídily pro Radu bezpečnosti komplexní informační základnu zaměřenou na bezpečnostní rizika související s klimatem s cílem plně zahrnout krátkodobé i dlouhodobé klimatické a environmentální rizikové faktory při posuzování a zvládání hrozeb v oblasti míru a bezpečnosti na úrovni států, regionů i na mezinárodní úrovni a rovněž s cílem využít odborné poznatky celého systému OSN k nalezení operativních způsobů reakce na tato rizika a k posílení misí OSN v terénu.
11. Rada připomíná své závěry ze dne 17. června 2019 o bezpečnosti a obraně, které uznávají relevantnost otázek životního prostředí a změny klimatu pro mise a operace SBOP, včetně jejich dopadu na plánování a rozvoj vojenských schopností s ohledem na vazbu mezi klimatem a bezpečností. Rada vyzývá k dosažení pokroku v této práci a k posílení spolupráce mezi různými aktéry, aniž je dotčena rozhodovací samostatnost EU.
12. V návaznosti na závěry Evropské rady ze dne 12. prosince 2019 Rada vyzývá vysokého představitele, Komisi a členské státy, aby do června 2020 společně a urychleně vypracovali strategický přístup k diplomatické činnosti v oblasti klimatu, v němž budou stanoveny konkrétní operativní postupy k dosažení cílů stanovených v těchto závěrech Rady. Tento úkol bude podporován sítí zelené diplomacie EU, což zajistí plnou součinnost s diplomatickou činností EU v oblasti energetiky, a zmobilizuje kombinované prostředky delegací Evropské unie a velvyslanectví členských států ve třetích zemích. Rada se k tomuto tématu vrátí před zasedáním COP26 v roce 2020 v Glasgow.